

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELOFIZETESI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
Félévre 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Pángermán okvetetlenkedés.

Zombor, 1908. dec. 17.

A néhai Schulverein dicsősége fejébe szállt sok németnek a Lajtán túl is, a Rajna és Visztula között is. Vete-kedve igyekeznek örökébe lépni s ha-gyományait kisajátítani innen is, onnan is. Fajföltő szeretetük különösen a mi németeinket óhajtja mindenáron boldo-gitani, velök, ha úgy akarják, de elle-nükre is, ha másképp nem lehet. Az eszközök ugyanazok, mint a mi nem-zetiségi izgatónk eszközei: rágalom és hazugság, akár Luegerék, akár az all-dájcs Bund kínálja fel az oltalmát.

Segítő társuk is mindig akad a kétes existenciák között, hol nyiltan, mint Korodi Lutz, hol titokban, mint a pángermán kis káté becsempészői és terjesztői. A nyilt izgatás és az akna-munka ezeknek révén — fájdalom — nem marad hatástalan, hiszen még a mi derék bácskai svábjainknak egy része is megkótyagosodott már az all-dájcs maszlagtól.

Ez komoly intő jel arra, hogy ébe-rebben örködjünk német telepeink lelki tápláléka fölött s hathatósabban ellen-őrizzük az áthajló idegen kezét, mit hint el közöttük.

Legujabban megint munkába fogott a maszlagos pángermán toll s a faj-védő pángermán kéz áthajlik német-jeinkhez, hogy elszórja köztük a ma-gyarság és a magyar állameszme ellen lázító legfrissebb sajtóterméket, a *Deutsch-bundgemeinde Hannoverland* kiadásában megjelent helységnevek német jegyzékét.

A jegyzék az előszó szerint hiva-talos források nyomán készült s má-sodik kiadásban összesen negyvenezer példányban jelent meg.

A jegyzék arra való, hogy az üz-leti életben a német helynevek hasz-

nálatát lehetővé tegye s ezzel elejét vegye a nagy veszedelemnek, mely a németiség nemzeti mivoltát azon a ré-ven fenyegeti, mert a csehek és ma-gyarok tervszerűleg ki akarják szorítani a régi német helységneveket s helyükbe saját nyelvük alakulatait akarják iktatni. Az előszó felszólít mindenkit, aki tu-datában van német faji mivoltának, hogy célzatosan használja minden al-kalommal a német elnevezéseket; baj nélkül megtehetik, mert Ausztria-Ma-gyarország törvényei szerint — ugy-mond — minden postai küldeményt, mely a jegyzékben foglalt német hely-ségnevével van ellátva, kézbesíteni kell.

Ime így rugja fel a híres Kultur-voik a zemzetközi postaegyezményt, ha pángermán álmodozásainak utjában áll.

A jegyzék előszavastul még hagy-ján. Ellenben felháborító a jegyzékhez csatolt körlevél lázító tartalma és hangja. Ez a körlevél nyiltan megvallja, hogy a helységnevek jegyzékének meg-alkotását egyrészt a csehországi néme-tek, másrészt a bánáti sváb és erdélyi szász gyarmatok szorongatása idézte elő. Különösen 1871. év óta a birodalom határain kívül élő fajtestvéreknek vég-hetetlen sok zaklatást és üldözést kel-lett elszenvedniök; de nemzeti öntuda-tuk, melyet épen a nemzeti egység kivívása lobbantott fel újra bennük, germán büszkeséggel és daccal száll szembe a szlávokkal és mongolokkal abban a reményben, hogy a szárazon levő birodalmi németeknél megtalálják a kellő faji hátvédet.

„A helységnevek jegyzéke legyen vezérfonál mindazoknak, akiknek faji kötelességüknek tűnik föl, hogy faj-testvéreiket a határórségen, valamint szétszórtan a szláv és mongol nép között támogassák. A német helységnevek fön-tartása és használata egyenlő jelentőségű a német népiesség fönrtartásával. Mi

nem üllő, hanem kalapács akarunk lenni! A német uralkodó népé a jövő a fekete-sárga határcölöpök között és nem ama nemzetecskéké, akik arra készülnek, hogy az egész országban szét-szórt németeknek megnehezitik az életét. Német a kultura, német a nyelv, német az osztrák állam alapja Fiuméig és a Vaskapuig. Az országnak mindjobban németté kell lennie. A német uralkodó nép határozza el az ország jövőjét, nem pedig a szolgaságra született szláv nemzetecskék.”

Attól ugyan nem tartunk, hogy az idézetben igazi germán pöffeszke-déssel kinyilatkoztatott merész álom valaha is meg fogna valósulni, de né-metjeink és az ország nyugalma érde-kében elvárjuk a postaigazgatóságtól, hogy nemcsak ettől a bujtogató jegy-zéktől fogja megvonni a postai szállí-tást, hanem a jegyzékben foglalt német helynevekkel ellátott postai küldemé-nyeket is vissza fogja utasítani.

A közigazgatás szerveinek figyel-mét pedig felhívjuk, hogy az ilyen lázító iratok becsempészése ellen is tegyen meg minden óvóintézkedést, mert tapasztalatból mondhatjuk, hogy ha a posta nem szállítja, akadnak emberek, akik a posta szerepét magukra vállalják.

A katolikus lelkeszi kongrua. Sok küzdelem és vajudás után végre Apponyi Albert gróf kultuszminiszter a Ház zajos helyeslése és tapsa közepett letette hétfőn a törvényhozás asztalára a katolikus lelkeszi kongruának egyelőre novelláris uton való rendezéséről szóló törvényjavaslatot, amely alapján véve nem egyéb, mint kiterjesztése a protestáns lelkeszerekre már eddig is meg-állapított kongruának. Csakhogy míg a protes-tánsoknál a lelkeszi fizetések egész kiegészítése az állam terhére történik, addig a katolikus alsó papság fizetékiesztéséhez első sorban maguk a katolikus egyházfők és katolikus alapok járulnak hozzá. A katolikus főpapság 700.000 koronát, a vallásalap 1,200.000 koronát ad évenként erre a célra. A folyó

NAGY KARÁCSONYI VÁSÁR!
GYERMEKJÁTÉKOK és CHINAEZÜST DISZMŰÁRÚK
PAZAR VÁLASZTÉKBAN, OLOSÓ ÁRON.

GOLDFÁHN SÁNDOR és FIA
ZOMBOR, KOSSUTH-U.
A KÜLÖNLEGESSÉGI
TŐZSDE MELIETT

évben egy millió volt ezenkívül az állam hozzájárulása is, amelyhez most még csak 300.000 korona szükséges és ezzel úgy a katolikus alsó papság fizetésének kiegészítése, mint a protestáns segédlelkészek fizetésének rendezése is keresztülvitetik.

Városi közgyűlés.

Zombor, december 17.

Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága szerdán délután 3 órakor tartotta meg *Fernbach* Károly főispán elnöklete alatt rendes évnegyedes közgyűlést a bizottsági tagok nem valami nagy érdeklődése mellett.

A főispánt a terembe léptekor lelkes éljenzés üdvözölte, amelynek elcsillapulta után a jegyzőkönyvvezetésével *Gyurisits* György főjegyzőt, a szólni kívánók feljegyzésével pedig dr. *Agyics* János aljegyzőt bizta meg és a közgyűlést megnyitotta.

Különös figyelemmel hallgatták a bizottsági tagok a polgármesteri jelentést, amely a legaprólékosabb részletességgel ölelte fel a város adminisztratív, közbiztonsági és közegészségügyét.

Megnyugvással vette tudomásul a közgyűlés, hogy a villamos világítás körül a legutóbbi időkben felmerült anomáliákon a városi tanács akként igyekezett segíteni, hogy a szerződésben biztosított jogánál fogva november 14-től kezdve december 4-ig az első napon 25 koronás, a többi napokon 40 koronás pénzbírság kirovásával a céget kötelezettségének teljesítésére szorította. Ennek tudható be, hogy a cég az újtemplom előtt egy új transzformátort állított fel, miáltal a városi házi tulterhelt transzformátor a terhelés jó részétől megszabadult s ezen a tájon a nagyobb mérvű ingadozások megszűntek.

A városi tanács a Naszutasits-szállásokon több helyen előfordult tifuszos esetek dolgában is megfelelően intézkedett. A kiküldött hatósági orvosok ugyanis megállapították, hogy a kutak a trágyadomboktól megfertőztettek és ennek tulajdoníthatók a tifuszos megbetegedések. Rendelkezés tétel, hogy a trágya-

dombok a kutaktól 5—6 ölnél közelebb nem rakhatók.

A polgármesteri jelentés kapcsán fel-szólt *Falcione* Lőrinc, aki a városi jövedelmek gyarapítását szorgalmazza, indítványt tett trágyaerlelő telepek létesítésére, mert a zombori gazdáknak drága pénzen kell beszerezniük idegenből a trágyát, holott ha azt itt termelnék, olcsóbban jutnának hozzá és a városnak egyik főbevételi forrása lenne.

Dr. *Mayer* Nándor interpellálja a városi rendőrfőkapitányt, hogy hetivásárokon miért nem engedik meg a baromfiakkal meg-rakott kocnikat a kikövezett vásártéren meg-állani s miért szorítják őket le a kikövezet-len területre.

Sürgeti, hogy a kataszteri nyílvántartó mellé beosztott szakdíjnok mentessék fel a folyó munkától és bizassék meg nagyobb ja-vadalmazással a kataszteri birtokosoknak a telekkönyvvel való összhangba hozatalával.

Dr. *Donoszlovits* Vilmos azt kívánja, hogy a polgármester epügy mint más városokban történik, az év elején vagy pedig az év végén a következő évre adjon munka-programot, a melynek fel kell ölelnie a város előbbrevitelét célzó összes intézkedéseket és a módokat azok megvalósítására és új jövedelmi források teremtésére.

Dr. *Fratricsevs* Aszt Vince indítványt terjeszt be, hogy a polgármesteri jelentés nyomassék ki és a helybeli lapokban közöl-tessék a közgyűlés után (száraz olvasmány az — szedő).

Bosnyák József kifogásolja, hogy a piacon még mindig a „mérő“ járja a kilogramm helyett.

Petényi József az ipariskola botrányos világítását teszi szóvá és kérdést intéz az iránt, hogy miután a városi területekről az ingyen föld hordása beszünttetett, hol jut most a nép földhöz.

Dr. *Alföldy* részletesen válaszolt a fel-szólalóknak, mely után a polgármesteri jelen-tés tudomásul vétetett.

A szervezési szabályrendelet módosítása tárgyában leadott belügyminiszteri intézvényt, továbbá a közoktatásügyi miniszter köszönetét

a slöjd tanfolyam céljaira adományozott ösz-szegért — tudomásul vették.

A karmelitarend kérelmére a Sziváci-ut megszükítése folytán fenmaradt területet ingyenesen átengedték.

A kórház élelmezését, mint legelőnyö-sebb ajánlattevőnek, *Grosits* Istvánnak adták.

A város lejtmezésére benyújtott aján-latokat kiegészítésre az ajánlattevőknek vissza-adták.

A kórház mielőbbi felállítására iránt a vármegyéhez átiratot intéztek.

A városi tisztviselők és az összes alkal-mazottak fizetésrendezésének tanulmányozá-sára *Fejér Gyula* apát elnöklete alatt dr. *Baloghy*, dr. *Donoszlovits*, *Fratricsevs*, *Henne-berg*, *Kozma*, *Karakásevits*, *Mérő*, *Szlávy*, dr. *Scheer*, *Sztrilich*, *Schnur*, *Thum*, *Ugri* bizott-sági tagokból álló szűkebb bizottság küldet-t ki.

A háziipari szövetség által fentartott nőipariskola részére 1000 kor. segély szavaz-tatott meg azon kikötéssel, hogy ezért 10 szegény leánygyermeket köteles az iskola kiképezni. Több kisebb ügy letárgyalása után a közgyűlés véget ért.

H I R E K.

Kinevezés. A kultuszminiszter *Szto-jánovits* Illés okleveles tanítót a sajkágyörgyei községi elemi iskolához rendes tanítónak nevezte ki.

Kinevezés. A temesvári posta- és táviratigazgatóság özv. *Szabovlyevits* Vazulnét az ó-ujsziváci postához postamesterré ki-nevezte.

A zombori róm. kath. legény-egylet ötödik előadását december hó 20-án délután 5 órakor a következő sorrenddel tartja meg: „Magyar Ábránd“. *Gaal* Ferencről. *Zongorán* előadja *Ferenecik* Renata k. a. „Palesztina“. Vetített képekkel. Eredeti magya-rázzal kíséri *Kanyó Gyula* dr. „Végeladás“. Monológ. Szavalja *Szabácsy* János egyesületi rendes tag. Belepő díj 20 fillér. A karácsonyi ünnepek alatt pedig „Az igazság felé“ című szindarabot adja elő.

Hibaigazítás. A katonák karácsony-fájára *Ispánovics* Matild nem 10 fillért, mint mult számunk kimutatásában közöltük, hanem 20 fillért adományozott.

A vihar.

Elbeszéli: **Hook** János.

Harmadéve Dél-Franciaországba utaztam az *Adria* fiume-szicília-marseillei vonalán. Fiumében hajószállás előtt összevásároltam a piazza *Adamichon* a könyvtárasznál egy csomó folyóiratot és füzetet, hogy legyen mit olvasnom utközben. Első este az ágyban elővettem az egyik olasz folyóiratot, — ha jól emlékszem, a milánói *Treves*-cég kiad-ványa volt, — hogy legyen min e' aludnom. Lapozgattam benne. Egyszer megakad a szemem egy kis nautikai cikkben. Mit is olvasna az ember, mikor odakint a tenger mormol, ha nem nautikai cikket!

Hát igen ügyes, igen eleven volt az a cikkecske. Sőt azt mondom, olyan pompás népszerűsítése a hajós ismereteknek, amilyenre még alig akadtam. Tüstént megértetem belőle: mi a chronometer, mi a sextans, mi a log. Hát legalább nem leszek itt a hajón egész falusi ember.

Másnap ebéd alatt a kapitány urakkal már az idő és a sebesség mérésén vitatkoztam; s mikor esodálkoztak rajta, honnan tudom én ezt a sok műszót és mindent, megvallottam, hogy abból az olasz folyóiratból.

— Mert az a cikk igazi remekmű: névtelen írója nemesak tengerész, hanem művész is. Vajon ki lehet?

A harmadik kapitány (kis barna fiatal ember) csöndesen elmosolyodott magában. Aztán kiitta a borát és fölment a hidra.

Mi a manó?

Délután megcsiptem őt odafönt:

— Miért mosolygott ön, mikor ama cikk szerzőjéről beszéltem?

A kapitány elpirult egy kicsit:

— Azért, mert ezt a semmiséget én irtam.

De én erősen gratuláltam a derék ifjunak. Bizony kár, hogy a log-könyvbe írogat az olyan ember, akinek így fog a pennája. Beszélni fogok a miniszterrel, hogy a tengerészeti hatóságnál, vagy a révkapitányságnál gondoskodják számára valami szép kis nyugalmas állásról.

A fiatal kapitány szerényen mosolygott:

— A kollegáimnak ne szóljon tiszte-lendő ur. Röstelleném, ha tudnák, hogy firká-lok is néha.

Molfetiánál vihar kapott elő bennünket. Barit meg sem közelíthettük. Reméltük, hogy *Catania* felé jobb idő lesz. De az orkán nőttön-nőtt. Engemet a tengeri betegség nem bánt. A parancshidról néztem a zöld vizek zordon hegyes vidéket: a roppant hullámokat. Fecsegni is szerettem volna a kapitány urakkal. De a kapitány urak nem igen voltak jókedvűek. Harapófogóval kellett belőlük kihuzni a szót.

Éjszaka jól aludtam volna, ha nem kell minduntalan az ágy szélére kapaszkodnom, hogy ki ne vessen a hajó ingadozása. És hallgattam, mint mérsékli a gépész a csavar forgását, mikor a hajó fara kiemelkedik a vízből. S ugyanakkor azt is észrevettem, hogy a gép lassan jár. Vajon miért nem haladunk mi con tutta forza?

Reggel aztán megtudtam.

Elég jó kedvvel kapaszkodtam föl a hidra, de megdöbbenett, milyen hosszú képe van odafönt mindenkinek. Legkivált az én generális kapitányomnak.

Hát azért nem haladunk teljes erővel, mert a szén fogytán van. Takarékoskodni kell vele. Egy kis mulasztás történt: nem vettek be eleget. Jó időben elég lett volna, sőt untig elég. De most...

Ejnye, ennek fele se tréfa!

S ezt aztán még erősebb meggyőző-déssel mondtam másnap.

Most már úgy volt, hogy egyenest *Malta* felé törekszünk. De *Otrantonál* egy oldalba kapott bennünket a vihar, hogy azt mondtuk, amit az egyszeri kapitány: „*Malta* jok!“ (*Malta* szigetje nincs!) S immár a comadante is erősen ráncolta a homlokát. A kis kapitány meg sápadt volt, mint a rongy.

Baj van, igazán baj van!

Mert a szén füstté változva csak egyre gomolygott kifelé a kürtön; s vajjon meddig

Törvénytörési palota. A Zomborban emelendő törvénykezési épület és fogház építési ügye egy lépéssel ismét előbbre haladt. Zombor szab. kir. város tanácsa az építkezéshez szükséges telek átruházása iránt a szükséges intézkedéseket megtéve az ajándékozási szerződést elkészítette, amelyet a város közönsége nevében dr. Alföldy Árpád h. polgármester, a kir. kincstár nevében pedig dr. Eperjesy Béla kir. törvénytörési elnök irt alá. Az ajándékozási szerződés végleges jóváhagyás végett az igazságügyminiszterhez terjesztett fel. Amelynek megtörténte után a régi lovassági laktanya, a mostani Járos-féle fatelep telke véglegesen a kir. kincstár tulajdonába fog átmenni. Ugyancsak az építéssel kapcsolatosan az igazságügyminiszter megkötötte a szerződést Orth Ambrus és Somló Emil, a kiirt pályázaton első díjat nyert budapesti építésszel a a tervek végleges elkészítése és az összes műszaki teendők ellátása végett.

Adakozás. A zombori ref. templom-építési alapra — ujabban — Cservenkáról adakoztak: Lelbach Péter 50 kor., Geyer Péter 50 kor., Keck Zsigmond 100 kor., Cservenka község mint erkölcsi testület 10 kor., özv. Silling Károlyné 10 kor., cservenkai ref. egyház 10 kor., Stolz János 10 kor., Spannagel Károly 2 kor., Müller Zsigmond 2 kor., Wagner Henrik 2 kor., cservenkai mezőgazdasági népbank 2 kor. Mely adományokat az egyház nevében ez uton is köszönettel nyugtatom. Kozma László e. k. főgondnok.

Táncestély. A zombori összmunkásság folyó hó 26-án szombaton (karácsony másnapján) saját könyvtára javára a Munkás Otthon (Pokol vendéglő) emeleti nagytermében a zombori szerb polgári dalárda közreműködésével műkedvelői előadással és világpostával egybekötött jótékony célú zártkörű táncestélyt rendez. Műsor ára 80 fillér, kísérőnőknek 40 fillér, mely egyúttal belépőjegyül is szolgál. Felülírtakat köszönettel fogad és hírlapilag nyugtat. Kezdeté este 8 órakor.

Teherpróba. Hogy Baján hidteherpróbát tartottak, megirigyelte ezt a dicsőséget Simits Máté garai legény és úgy vélte, hogy Gara sem maradhat háttérben. Mivelhogy Garán nincsen Duna, se hid, kikereste Häffner József koponyáját. Azon próbálta ki, hogy kibírja-e egy szódás-üveg súlyát. Persze nem helyezte azt oda óvatosan, hanem teljes erővel csapta oda. A teherpróba azonban nem sikerült. Häffner koponyája bezuzódott, de széttört a szódás-üveg is. A garai teherpróba a bajai bíróságnál folytatódik.

tart még benne? Hátha csak estig, s akkor mi lesz velünk?

A vihar tombolt. A hidon lenni nem lehetett többé veszedelem nélkül, mert az átsapó hullámok majd elragadták az embert. A comadante szigorúan követelte, hogy menjek le a terembe.

Ott is rossz világ volt. Kimozdult a helyéből és összetört minden, ami mozdulhatott és törhetett. Kapaszkodtam a divánon, egy lámpás, meg nem tudom hány tárgy cserepei közt.

Egyszer csak betántorog az én kis kapitányom, s az asztalba fogódzva, megáll előttem:

Tisztelendő ur, szeretnék valamit mondani.

— Kérem, tessék...

— Emlékszik arra az olasz folyóiratra?

— Melyikre?

— Arra, amelyikben az a nautikai cikk volt.

— Hogyne!

Katonáink karácsonyfája. II.

számu kimutatás. Kerepesy Antal 60 fill., Maison Mihály 2 kor., 23. gyalogezred zombori tisztikára 100 kor., Kraicz Lajos 1 kor., Heisinger Antal 1 kor., Szalkay Béla 1 kor., Szabadka Károly 1 kor., Radojehich Lajos 1 kor., Szalay Károly 1 kor., Schlitter Miklós 50 fill., Szabácsy Karolin 40 fill., B. Amálka 1 kor., Hoffmann I. 50 fill., Proll P. 40 fill., Geresch Aranka 40 fill., Szuppek Ilona 40 fill., Nagy Mátyás 40 fill., Eibl Miksáné 10 kor., Obilić Márkné 5 kor., Prámesberger Ferencné 10 kor., Marić Miklósné 5 kor., Bittner Sándorné 4 kor., Pavlovits Simonné 20 kor., Karácson Gyula 4 kor., Brauner Adolf 1 kor., Halm Ervin 2 kor., Falcione Árpád 10 kor., Schiller Károlyné 2 kor., Popp György 3 kor., Olvashatlan 1 kor., Komáromy 1 kor., Szmolenszky 1 kor., Krix Lőrinc 40 fill., Hubay Miklós 1 kor., Sztrilich Zsigmondné 2 kor., Hameder Györgyné 2 kor., Müller Béla és neje 2 kor., Gutsek Károly 50 fill., Pávó Pál 40 fill., Szabó D. Pál 40 fill., Ackermann Sándor 20 fill., Farsang György 40 fill., Olvashatlan 40 fill., Dickmann János 10 fill., Czangar Sándor 30 fill., Disztl Ignác 20 fill., Halbwég Károly 20 fill., Modes János 1 kor., Olvashatlan 1 kor., Olvashatlan 30 fill., Pávóné 1 kor., Török Irén 1 kor., Kohut Henrik 3 kor., Szelman Péter 1 kor., Stebler Béla 1 kor., Lukács Ferenc 1 kor., Hajósevits Ágoston 50 fill., Rudnyák Nándor 50 fill., Weindl Mátyás 40 fill., Sztojaevskov Lajos 20 fill., Horváth Pál 20 fill., Répits Ferenc 1 kor., Lukits András 20 fill., Gyapjas János 20 fill., Hajósevits Ferenc 20 fill., Varga Gusztáv 20 fill., Rákits Jakab 20 fill., Hemm Istváné 20 fill., Ninkov Mariska 40 fill., Ujkéry Juliska 20 fill., Jenőfi Vendel 1 kor., Kiss Gábor 30 fill., Kuluncsits Péter 30 fill., Bohóczky István 30 fill., Karagits Jakab 30 fill., Gogolyák József 40 fill., Ferenczy János 30 fill., Misák János 30 fill., Makarits Lukács 30 fill., Bosnyák Jakab 30 fill., Czárev István 30 fill., Kern Antal 30 fill., Vidákovits János 1 kor., Roheim Károly és fia 2 kor., Föglein József 50 fill., Orbán Jenő 10 fill., Zsibory Lajos 20 fill., Almásy Kálmán 20 fill., Koháry Mihály 10 fill., Allaga Pál 20 fill., Jurisits István 10 fill., Brkits Jánosné 30 fill., Zsibory Pista 50 fill., Amstadt Péter 20 fill., Scheer Henrikné 40 fill., Krall Ottó 20 fill., Gauder Mihály 20 fill., Magyar Lajos 20 fill., Zottományi Jenő 50 fill., Stenzl József 30 fill., Barak Antal 20 fill., Lajos József 40 fill., Kekezovits János 40 fill., Soós Emil 40 fill., Kovács Sándor 30 fill., Popovits Sebő 1 kor., Pataricza Antal 10 fill., Kape-

tánovits Miklós 30 fill., Horvátovits István 1 kor., Aller Rezső 50 fill., Sztrényei Ferenc 1 kor., Flamm János 40 fill., Illés Gergely 40 fill., A. E. 4 kor., dr. Késmárky Béla 3 kor., Bácska szerkesztősége 5 kor. Összesen 247 korona. — Hozzáadva a mult számunkban kitüntetett 41 korona 50 fillért = főösszeg 288 korona 50 fillér.

A szocialisták megyei pártkongresszusa. A bácsbodrogmegyei szociáldemokrata párt ez idei rendes kongresszusát folyó hó 25-én és 26-án Szabadkán tartja meg a következő napirenddel: 1. A küldöttek jelentése. 2. Szerződés és a sajtó. 3. A rendkívüli pártgyűlés határozata. 4. Hol legyen a megyei központ. 5. Esetleges indítványok.

Uj színház. Szabadka város elhatározta, hogy a rozoga régi színház helyébe modern új színházat építtet 600,000 korona költséggel.

20.000 koronás család. Furfangos módon csalt meg egy magát Litzenberger Károlynak mondott szélhámos egy bécsi kereskedő céget. Litzenberger Károly cservenkai sertéskereskedő név aláírással sürgönyileg tudatta a bécsi Schleifelder és társai nagykereskedő céggel, hogy négy waggon sertése van eladásra, küldje le a cég alkalmazottjait és a sertéseket vegye meg. A sertések Kerény községben vannak. A bécsi cég alkalmazottjai le is utaztak Kerénybe, ahol a sertéseket már az állomásnál találták és ott a már Litzenberger névre átírt járatok ellenében kifizettek Litzenbergernek 20.109 koronát és hozzáláttak nyomban a sertések berakásához. A tanuk előtt és jelenlétében történt kifizetéskor Litzenberger, aki Gärtner és társai kerényi lakosoktól vette meg a sertéseket és azoknak 600 korona foglalót adott, — miután a bécsi cég alkalmazottjaitól a pénzt felvette, valami ürügy alatt eltávozott a helyszínéről és megszökött. Mikor ez kitudódott, rögtön feljelentést tettek ellene. A rendőrség nyomozás közben megállapította, hogy a szélhámos család Topolya felé vette útját kocsin, ott a vasuton tovább utazott, de hogy merre, megállapítani nem lehetett. A szélhámosnak személyleírása a következő: Alacsony termetű, köpcös, 40 év körüli szőke egyén, a kérdéses napon cipőt, barna ruhát és széles karimájú barna kalapot viselt. A károsultak az esetre, ha a pénzüsszeg, vagy annak egy része megtérül, a visszaszerzett összegnek 5 százalékát jutalmul adja annak, aki nyomra vezet a hatóságot, vagy a károsultakat.

Szélhámos kereskedősegéd.

Jeftovits Milán facér kereskedősegéd, aki alig érte meg a 23-ik évét, de azért máris nagystilű szélhámosnak készül. Felhasználva a jelenleg uralkodó zavaros állapotokat, melyek több helyen az utazó közönség szemmel tartását teszik szükségessé, India és Ujvidék között közlekedő vonatokon magát Stefanovits Zsárkó ujvidéki rendőrkapitánynak adta ki és e minőségben sorra vizsgálta néhány napon át az utazók podgyászát, míg nem a rendőrség is értesülvén a dologról, az utazó szélhámost maga Stefanovits Zsárkó rendőrkapitány munkaközben letartóztatta. Miután valószínű, Jeftovits Milán, ki belgrádi illetőségű, az átvizsgált podgyászokat észrevétlenül megdézsmálta, de egyéb szélhámosságok is derültek már eddig reá ki, a rendőrség őt egyelőre fogva tartotta és ellene a vizsgálatot folytatja.

Öngyilkosság. Tóth István szabadkai tamburás a napokban egy vendéglőben, ahol zenekarával mulattatni szokta a közönséget, revolverével mellbe lötte magát. A súlyosan sérült embert a kórházba szállították.

Nagy karácsonyi vásár!

- Kalapok, nyakkendők, férfinégyek. -

Óriási választék!

— 1

Olcsó árak!

Goldfáhn Sándor és Fia

Zombor, Kossuth-utca
a különlegességi tőzsde
o o o mellett. o o o

Eltűnt tanuló. László Pál, az adai földmivesiskola tanulója, még múlt hó 30-án az iskolából eltűnt és azóta magáról életjelt nem adott. Köröztetése elrendeltetett.

Gyilkosság és öngyilkosság. Két hónappal ezelőtt Törköly László csikeriai gazda egy éjszaka részeg fejjel beállított a csendőrökhez: „Én vagyok a gyilkos! Simon Pifka Lajos gyilkosa.” A vallomás után a csendőrök le is tartóztatták, de szabadlábra helyezte a törvényszék vádtanácsa, mert nem volt semmi bizonyíték. Így került vissza a csikeriai portájára. Azóta rendkívül szomorú volt. A feleségét — aki négy év előtt Simon Pifka Antalnak volt a felesége — a napokban is átkozta. Hát nem bánt a lelköd, te ördög — ordított rá. Hát mért nem állsz az emberek elé, mint az Uristen elé, hogy ehunni, mink öltük meg... az uradat! Te, te — ordította. Majd fölkapta az asztalon csillogó konyhakést és teljes, dühös erejéből vágta azt az asszony hasába. Az egy átkozó jalkiáltással holtan roskadt vissza az ágyba. Az ember egyideig nézte, aztán fölmetszette a saját hasát. De mert nem birt meghalni, a torkát vágta át. A sivalkodás, dulakodás és hörgés zajára elösiettek a szomszédok, de akkorra már asszony halott volt, az ember haldoklott.

Olvasóink figyelmébe. Felhívjuk olvasóink figyelmét Keszler Dezső órás és ékszerész lapunk mai számában közölt hirdetésére.

A menyasszonyi koszoru története. A menyasszonyi koszoru a szüzesség szimbóluma, amelyet a menyasszony a házasság megkötéséig megőrzött. A pogány népeknél a vallásos kultusz egy különös formája volt, ha valamelyik szüz az istenségnek áldozta magát. Ez esetben külsőleg is kifejezték az átadást és a papnő fejére szalagokat és természetes, vagy csinált virágokból és zöld galyakból készített koszorut tettek. Az őskeresztény korszakból maradt fenn egy, a katakombákban talált arany serleg, amelynek fenekére az a jelenet van bevéve, amint Krisztus egy házaspárt megkoszoruz. De úgy látszik, hogy a régi keresztényeknél a megkoszoruzás nem volt általános, mert Justinus vértanu is megjegyzi apológiájában, hogy a keresztények nem használtak virágkoszorukat. De valószínű, hogy később mégis elterjedt ez a szokás a keresztények között is, mert Minutius Felix, Tertallianus, Clemeus, Alelaudrámés és mások hevesen kikelnek azok ellen a keresztények ellen, akik az új házasságát megkoszorúzták. De amikor a pogány világ már végleg letűnt és nem kellett attól tartani, hogy a pogány szokások a keresztények között is lábra kapnak, mindenütt szokásba hozták a keresztények a jegyepár megkoszoruzását. Különösen a görög keresztényeknél olyan jelentőségre tett szert ez a szokás, hogy az eljegyzés napját „megkoszoruzás”-nak, az esküvő napját pedig „koszoru-nap”-nak nevezték. A görögöknél olajfagalyakból készült ez a koszoru, de az előkelőknél ezüstből és aranyból készült, mint ma is találni még Oroszországban. Az ötödik századig a „megkoszoruzás” otthon történt, ettől fogva azonban ez a szertartás is a templomban folyt le.

SHINHÁZ.

Vasárnap este a **Cousin Bobby (Komédiások)** c. 3 felvonásos operette került előadásra siralmasan üres ház előtt. Hát már az operetteket is unja a közönség? Pedig premiere is volt.

Az igazgató, ki oly sok új darabot nyújt a közönségnek, több támogatást és pártolást érdemelne.

Nem csoda ezután, ha a szereplők üres házak előtt kedvetlenül, lehangoltan játszanak, mikor látják, hogy közönségünk nem pártolja eléggé a színészetet.

A darab maga, mint az operettek meséje rendszeren, egy kedélyes bolondság, melylyel

bővebben foglalkozni nem érdemes; zenéje azonban, mely Millöcker Károly művét dicséri, nagyon szép.

A szereplők közül különösen jó alakítást nyújtottak Peterdi (Berta), Virányi (Madár Marci) Remete (Agamemnon).

Megelégedést keltett Solymosi (Nyul Job) szereplése is.

Halasiné Etel (Mogulopulos Lidi) sokszor neveltette meg a közönséget ügyes mimi-hájával és Kabos (Tardos) is ügyesen alakította az üzletvezetőt.

Barna Andor (Kékeri Ödön) éneke jó volt, csak a színpadon még nem elég otthonosan mozog.

Hétfőn, december 14-én harmadszori előadásban ment a **Bákirálynő** a vasárnapi előadáshoz hasonló üres ház előtt. Nem is volt ez oly jó előadás, mint a darab előző előadásai, de nem is hibáztathatjuk a szereplőket, ha elkedvetlenednek a pártolás hiánya miatt és akkor unottan, minden színészes és hangulat nélkül játszanak.

Peterdi (Angela), kinek ez a szerep egyik legkedvesebb alakítása, ismét kitett magáért; végtelen aranyos volt és ügyesen játszott.

Virányi (a herceg), leszámítva az első felvonás páros jelenetét Peterdivel, nagyon kedvetlen volt és látszott, hogy erőltetett a játéka és nem oly természetes és őszinte, mint mások. Remete ügyes mókái sok derűtséget okoztak.

Kedden, december hó 15-én Bernstein Henry 4 felvonásos színműve **Sámson** volt műsoron az első előadáshoz hasonló jó játékkal.

Virányi (Brachard Jacques) és Halasi Mariska (Anne Marie) alakításai különösen dicséretet érdemelnek, de a többi szereplők is igyekezettel oldották meg a rájuk rótt feladatot.

Szerdán, december hó 16-án Abonyi Árpád színműve, **A gyermek** került másodszor előadásra.

A rendes bérlő közönségen kívül alig voltak a színházban. Egész padosorok állottak üresen.

Az előadás maga hasonlíthatatlanul rosszabb volt a darab első előadásánál.

Akkor Virányi (Ujlaki György) brillirozott, most egyszerűen csak játszott; hiányzott belőle a temperamentum, melylyel ezen szerepét első ízben kidolgozta, kedvetlen volt és korántsem oly rokonszenves fiatal kadet, mint első ízben.

Halasi Mariska (Janka) jó volt, alakítása dicséretet érdemel.

Haraszi (Leontin) nagyon kedves volt, különösen a harmadik felvonásban.

Gózon (Radák), Remete (Kindermann), B. Fehér Laura (Ujlakiné) és a többi szereplők is meglehetősen játszottak, azonban nem fejtettek ki oly igyekezetet, mint a darab első előadásánál.

Itt hívjuk fel a közönség figyelmét a vasárnap este színpadra kerülő és Budapesten is állandóan műsoron levő **Tatárjárás** című operettére, melyben a társulat legrokonszenvesebb tagjának, Peterdinek igen kedves szerepe van.

Ugy az igazgató, mint Peterdi, valamint a társulat többi érdemes tagjai megérdemelnék a közönség lelkesebb támogatását, mert számot kell vetni azzal, mily óriási kiadásokkal kell megküzdeni az igazgatónak egy ily nagy társulat fenntartásánál, annál is inkább, mert

tehetsége szerint mindent elkövetett a színházi esték élvezetessé tételére. A katonazenekar, a sok új operette, azok kiállítása mind olyan kiadások, melyeket csekély pártolás hiányában csaknem lehetetlen fedezni, — már pedig ha közönségünk, akire színészeink rá vannak utalva, nem pártolja gyakori látogatásaival a társulatot, akkor maga a közönség teszi lehetetlenné, hogy városunkban érdemes társulat működhesen.

Polgár igazgató mindent elkövet igyeink kielégítésére, — a budapesti színházaknál jelenleg műsoron levő darabok kevés kivétellel előadásra kerültek, avagy elő fognak adatni, ezért meg kell becsülni az igazgató törekvését és igyekezetét.

Reméljük tehát, hogy jövőben nem lesznek kénytelenek a színészek üres házak előtt szerepelni és a közönség közönyös magatartása miatt a játékokat is megbélyegző elkedvetlenedést mutatni.

NYILTTÉR.*)

A városunkban legutóbb lezajlott obstinár-választáson, mint hallom, azzal igyekezett pár jóakaróm ellenem korteskedni, hogy én, ki jó magyarnak mondom magam, a magyar történelemnek egyik legdicsőbb alakját, Kossuth Lajost szidalmaztam, vagy gyaláznai mertem volna.

Ezen gaz rágalommal szemben kijelentem, hogy:

aki e rágalmat forgalomba hozta, egy közönséges pimasz;
aki terjeszti, gazember;
aki hiszi, számar.

Dr. Késmárky Béla.

*) Az e rovatban közlötökért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

HIRDETÉSEK.

Boreladás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni, hogy nálam Radics-utca 4. és Nemesmiliticsi-utca 3. szám alatt állandóan idei jó **fajborok kaphatók**

50 literen felüli mennyiségben
100 literenként 21 és 22 frt
fogyasztással együtt.

A borok vevés kényszer nélkül bármikor megtekinthetők.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve vagyok

kiváló tisztelettel *—1

RESCH JÓZSEF.

Házeladás.

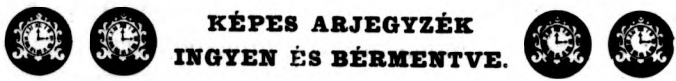
Szelenese külvárosban Bercsényi-ut 25. sz. és Béla-utca 6. számú házak **szabad kézből eladó.** — Bővebbet a kiadóhivatalban. 3—1

Óra Ékszer és Aranyáru!

Karácsonyi, menyasszonyi és alkalmi ajándékok.

ÉKSZER-, ÓRA-, ARANYÁRUK, VALÓDI
EZÜST ÉS CHINAEZÜST
EVŐESZKÖZÖK ÉS DISZTÁRGYAK
A LEGUJABB MINTÁK SZERINT

A LEGSZEBB KIVITELBEN
JUTÁNYOS ÁRBAN KAPHATÓK:

KÉPES ÁRJEGYZÉK
INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

KESZLER DEZSŐ

óras- és ékszerésznél ZOMBORBAN, a Takarékpénztárral szemben.

BUDAPESTI Szivattyú- és Gépgyár Rt.

= BÁCSMEGYEI KÉPVISELETE =
SZELES JENŐ Zombor.

== MINTARAKTÁR ==
kútszivattyúkban és tűzifecskendőkben.
HAZAI GYÁRTMÁNY.

345-35-32 35-32

4-3

Eladók
a Bajai-ut 64. és
66. számú házak.
Bővebbet a
kiadóban.

Bognárfa eladás.

Köris és szilfa
köbméterenként I. oszt. 38 kor.
" II. oszt. 34 kor.
" III. oszt. 28 kor.

Megtekinthető a zombori
Korona téglagyár telepén,
Nemesmiliticsi-uton. 2-2

2-2

ELADÓ
2 nagyobb lakóház
a Belvárosban.
Bővebbet a
kiadóhivatalban.

Magyar találmány! Magyar ipar!

60% Tüzelőanyag megtakarítás 60%
érhető el új- és régi cserépkályhánál a

RAPID

alkalmazásával.
Bizottságilag kipróbálva, az összes
európai és amerikai Egyesült Ál-
lamokban **szabadalmazva.**

Több elismerő oklevél.
Nagyság szerint I. II. III. IV.
29, 31, 34, 36

koronáért kapható és megrendelhető:

Gergurov Dániel és Fia
vas-, szén- és festékkereskedésében.
ZOMBOR, Kossuth Lajos utca 10. szám.
Telefonszám: 93. 6-6

HIRDETÉSEK

FELVÉTEKNEK
LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

CZIM: AZ UJSÁG
BUDAPEST, RÁKÓCZI-ÚT 54.

LEGSZEBB KARÁCSONYI AJÁNDÉK!

Óra-, ékszer-, aranyáru, ezüst és chinaezüst
disztárgy ujdonságok nagy választékban.
Ezüst és chinaezüst evőkészletek ez alkalomra
mélyen leszállított áron.

Stebler Antal
óras, ékszerész és vésnök Zombor, főutca.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. 503-2-2

Törv. eng. zálogházi becsűs.

Magyar állampostai pályaválasztás.

Női kézimunka ipar!

KAUFMANN EMIL Zombor, Trefort-utca.

KARÁCSONYI ÉS ÚJÉVI VÁSÁR!

Előrajzolt, kezdett és készen himzett női kézimunkák dus választékban. — Legolcsóbb árak. Karácsonyi és újévi képes-levelezőlapok legolcsóbb bevásárlási forrása, zombori látképes-levelezőlapok — 10 drb csak 20 fillér —

KAUFMANN EMILNÉL

kapható, Zombor Trefort-utca.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

3-2

KAUFMANN EMIL Zombor, Trefort-utca.

Képes-levelezőlap vállalat!

Első Délmagyarországi Nádfonatgyár SZOND (Bács-Bodrog megye).

Alulírott tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy az összes **nádfonatok** (stokatur) és **gomb-szőgek** a legjutányosabb árban eladók.

Továbbá jótállás mellett eladok legjobb minőségű **mészt.** Tiszta, kövektől mentes. 10,000 kilonként Szondról szállítva 340 korona. Több waggon rendelésnél **arendedmény!** Kisebb rendelésnél viszonteladók árkedvezményben részesülnek.

Állandóan nagy raktár folyékony kátrány, kátránylemez és cementben, melyek a legolcsóbb árakon szerzethetők be.

Kinek téli legelőre (mintegy 1000 drb birkára) szüksége van, az jelentkezék nálam.

Tisztelettel 100-39

MERKL JÁNOS SZOND,

Bács-Bodrog megye, (Pályaudvar mellett.)

Ócskavas a legmagasabb árban mindenkor átvétetik.

Uj! Üveg- és porcellán üzlet. Uj!

Van szerencsém értesíteni a nagyközönséget, hogy folyó évi november hó 1-én a „Szent-György téren“ a szerb hitközség palotájában, a volt **Szuppek** helyiségben a modern kor igényeinek megfelelő **üveg-, porcellán-, kőedény-, lámpa-, tükör- és képkeret** nagyraktáramat megnyitottam. — Elvállalok e szakma minden ágába vágó munkálatokat, **épületüvegezések, üvegtetők, képkeretezések** jutányos áron készíttetnek. **Menyasszonyi kelengyék, étkező-, kávé-, thea- és mocca-készletek.**

== **Vendéglői és kávéházi berendezések.** ==

Háztartási cikkek gyorsan és pontosan szállítatnak.

Táblaüveg raktár nagyban és kicsinyben. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

Evőeszközök, diszműárak, virágtartók izléses kivitelben és aránylag igen olcsó árban.

Minden igyekezetem oda fog irányulni, hogy a nagyközönség == jóindulatát kiérdemeljem, maradok kitünő tisztelettel ==

STANISLAVS MILAN.

NAGY KARÁCSONYI VÁSÁR!

ALKALMI VÉTELI! 6-3 JUTÁNYOS ÁRAK!